

کمسیون اصل ۹۰ چگونه رفتار می کند؟

کمیسئون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی از باب اینکه به صورت ویژه و خاص بر عملکرد دولت، قوه قضاییه و مجلس نظارت دارد، از اهمیت بیشتری بر خوردار است.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، بر کسی پوشیده نیست که مجلس شورای اسلامی دو وظیفه عمده قانونگذاری و نظارت دارد. در این بین قانون اساسی نگاه ویژه ای به بُعد نظارتی مجلس داشته و اصل ۹۰ خود را به این موضوع اختصاص داده و بازوی نظارتی متفاوتی را برای قوه مقننه تعریف کرده است.

قانون اساسی در این اصل می گوید هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضاییه داشته باشد، می تواند شکایت خود را کتبا به مجلس شورای اسلامی عرصه کند.

اصل ۹۰ قانون اساسی تاکید می کند که مجلس موظف است به این شکایت رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه یا قوه قضاییه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها خواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام کند و در موردی که مرتبط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند. در راستای همین اصل قانونی بود که با شروع به کار اولین دوره مجلس شورای اسلامی در هفتم خردادماه سال ۱۳۵۹ و تدوین آیین نامه داخلی، در ماده سی و دو آن (ماده ۴۴ کنونی)، نمایندگان اهتمام خود را بر تشکیل کمیسیونی با عنوان کمیسیون اصل نودم قانون اساسی برای اجرای این اصل گذاشتند.

در ماده ۱۴۴ آیین نامه داخلی مجلس(بعد از اصلاحات) تاکید می شود که به منظور سامان دادن و کارآمد سازی مجلس و نمایندگان، خصوصاً نسبت به طرز کار قوای مجریه، قضائیه و مجلس مبتنی بر اصول متعدد قانون اساسی بالاخص اصل نودم(۹۰)، کمیسیونی به نام اصل نودم(۹۰) قانون اساسی تشکیل می شود تا طبق قوانین مصوب مربوط به خود اداره و انجام وظیفه کند.

براساس این ماده از آیین نامه داخلی مجلس از هر کمیسیون تخصصی یک نفر بـا معرفی کمیسیون مربوطه به عضویت کمیسیون اصل ۹۰ در می آید و همچنین هشت نفر از نمایندگان که توسط رؤسای شعب و هیأت رئیسه به عنوان اعضای ثابت انتخاب می شوند، عضو ثابت کمیسیون اصل ۹۰ نباید در سایر

کمیسیون های تخصصی مجلس عضویت داشته باشد. برخلاف سایر کمیسیون ها و به دلیل اهمیت کمیسیون اصل ۹۰، رئیس این کمیسیون با پیشنهاد هیأت رئیسه مجلس از بین اعضای ثابت کمیسیون و با رأی مجلس برای مدت یکسال انتخاب می شود و سایر اعضای هیات رئیسه کمیسیون اصل ۹۰ در اولین نشست با رای اعضای کمیسیون انتخاب می شوند.

با وجود اینکه کمیسیون اصل ۹۰ از مجلس اول شکل گرفته بود اما عملاً تا مجلس ششم این کمیسیون فعالیت چندانی نداشت. در ادوار هفتم و هشتم مجلس، فعالیت کمیسیون اصل ۹۰ رتقا پیدا کرد و حجم پرونده های رسیدگی شده و گزارش های ارائه شده به صحن علنی افزایش چشمگیری پیدا کرد. در مجلس هشتم نگاه ویژه ای به کمیسیون اصل ۹۰ داشت به نحوی که در روزهای ابتدایی شکل گیری این مجلس نمایندگان با اصلاح آیین نامه داخلی در خصوص تعداد و ترکیب اعضا و انتخابات هیات ریسه کمیسیون اصل نود تغییراتی اعمال کردند.(به نحوی که در ابتدای گزارش به آن اشاره شد) از این دوره به بعد بود که رئیس کمیسیون اصل ۹۰ با پیشنهاد هیات ریسه مجلس از بین اعضای ثابت کمیسیون و با رای مجلس انتخاب شد.

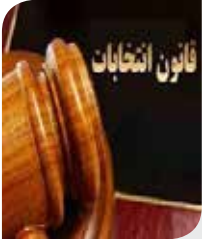
نبايد فراموش کرد که کمیسیون اصل ۹۰ مرجع قضایی نیست، قرار نیست حکمی صادر کند و رسیدگی به شکایت با مفهوم قضایی ندارد، بلکه بازوی نظارتی مجلس در مسیر حسن اجرای قوانین است. رسیدگی به پرونده های شکایت باید در صلاحیت مجلس باشد، یعنی باید شکایت از طرز کار مجلس یا قوه قضائیه یا قوه مجریه باشد.

از جمله اقداماتی که کمیسیون اصل ۹۰ می تواند انجام دهد مکاتبه با مراجع مورد شکایت است، از مسئولان آن مراجع دعوت به عمل بیاورد و نیز می تواند هیأت تحقیق تعیین کرده و به بررسی و تحقیق قضیه بپردازد.

نتیجه رسیدگی به شکایات ها فقط از باب تشخیص موضوع (تخلف یا عدم تخلف) است و این موضوع می تواند مبنای صدور حکم باشد(نه اصل حکم) و مؤید این نظر اصل ۱۵۶ قانون اساسی است که یکی از وظایف قوه قضائیه (از طریق دادگاه‌ها) را رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات بیان کرده است.

به موجب تبصره ۵ قانون نحوه اجرای اصل ۹۰ قانون اساسی در کمیسیون، پس از بررسی لازم و احراز تخلف، از دادگاه صالح تقاضای رسیدگی خارج از نوبت را می کند. دادگاه مکلف است پس از صدور حکم نتیجه را به کمیسیون اطلاع دهد. با این الزام قانونی و در صورت امکان کمیسیون قادر خواهد بود حکم صادره به نفع شاکي را همراه با پاسخ کافی برای وی ارسال کند.

به نظر می رسد مجلس یازدهم که با روحیه انقلابی شکل گرفته است، نقطه عطفی در عملکرد کمیسیون اصل ۹۰ باشد و با جدیت و اثر گذاری بیشتر به شکایت و دغدغه های جامعه بپردازد. اعضای این کمیسیون مشخص شده است و طبق آیین نامه داخلی مجلس باید هیات رئیسه پیشنهاد خود برای ریاست این کمیسیون را صحن علنی معرفی کنند تا فعالیت ذاتی کمیسیون اصل ۹۰ و جاهت قانونی و رسمی بگیرد،/خانه ملت

گزارش «اقتصادسراسر آمد» از دلایل جمع آوری امضا برای استیضاح هیات ریسه

زیر تیغ

گروه مجلس - چند روز پیش اعتماد آنلاین نوشت: تعداد

امضاء کنندگان استیضاح هیات ریسه مجلس به یکصد نفر رسید و پیش بینی می شود از این تعداد نیز بگذرد. چیدمان خاص نمایندگان در کمیسیون ها و مداخله برخی اعضای هیات ریسه در انتخابات هیات ریسه کمیسیونها عمده ترین دلیل این استیضاح ذکر شده است.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، یک نماینده مجلس گفت هیات ریسه مجلس در کمتر از یکماه پس از استقرار عملکرد خوبی از خود به جای گذاشت.او گفت قطعاً رفتار اینچنینی در انتخابات سال دوم هیات ریسه تاثیر بسزایی خواهد گذاشت و بسیاری از افراد موثر در اجرای این شیوه حذف خواهند شد.او گفت قرار رود رییس مجلس هر کاری می کند با نمایندگان مشورت کند و نظر استمزاجی آنها را بگیرد؛ اما این کار نشد.او تاکید کرد که این رفتارها با سؤگند هیات ریسه در رعایت بی طرفی منافات دارد.

«استیضاح هیات رئیسه مجلس عملاً امکان پذیر نیست.» این را احمد امیرآبادی فراهانی، عضو هیات رئیسه مجلس در حالی می گوید که برخی از رسانه ها سرگرم پر و بال دادن به این دروغ هستند. این خبر غیر دورغ از آنجا شروع شد که سایت «اعتماد آنلاین» به نقل از یک نماینده ای که نامش را هم نگفت، از جمع شدن صدا امضا برای استیضاح هیات رئیسه مجلس یازدهم خبر داد.

اصلاح قانون انتخابات کشور در اولویت مجلس یازدهم

سنگنوی کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس گفت:اصلاح قانون انتخابات کشور در اولویت مجلس یازدهم قرار دارد. به گزارش اقتصادسراسر آمد به نقل از خانه ملت، علی حدادی، با اشاره به اصلاح قانون انتخابات کشور گفت: یکی از مهمترین قوانین نیازمند اصلاح، قانون انتخابات است. اصلاح قانون انتخابات باید برای ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراها ی اسلامی شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری به تناسب و فراخور لازم به بهترین شکل ممکن صورت بگیرد. نماینده مردم ساوجبلاغ، نظرآباد و طالقان در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: مجلس یازدهم به طور جد به دنبال اصلاح قانون انتخابات است و نمایندگان این دوره مجلس از زمان شروع کار خود تلاش های مستمری در این جهت صورت داده اند که در آینده ای نزدیک، اصلاح آن در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت. این نماینده مجلس در دوره یازدهم افزود: در بخش نظارت مجلس یازدهم به طور جد وارد خواهد شد و موانع موجود را مرتفع خواهد کرد.

ماده ای در آیین نامه داخلی مجلس برای استیضاح هیأت رئیسه وجود ندارد. چند نماینده معترض به هیأت رئیسه می توانند در انتخابات سال دوم هیأت رئیسه به ترکیب فعلی رأی ندهند.

سیدغنی نظری درباره خبر جمع آوری ۱۰۰ امضا در مجلس برای استیضاح محمداقار قالیباف افزود: این خبر از اساس کذب است. به هیچ عنوان موضوع استیضاح رئیس مجلس صحت ندارد و کسی هم در مجلس این مسئله را دنبال نمی کند.

وی عدد ۱۰۰ نماینده معترض به نحوه تعیین ترکیب کمیسیون های تخصصی را بزرگنمایی غیرواقعی خواند و افزود: اگر این آمار صحت داشته باشد یک جو عمومی در مجلس ایجاد می شود حال آنکه چنین وضعیت اصلا وجود ندارد.

عضو شورای مرکزی فراکسیون اکثریت مجلس یادآور شد: چندنفری از نمایندگان دنبال عضویت در کمیسیون های خاص بودند اما نتوانستند به خواسته خود برسند و مدعی شدند «تعیین ترکیب کمیسیون ها مهندسی شده بود». حالا از میان آنها ۲ یا ۳ نفری که بیشتر به قرار نگرفتن در

خروج از NPT بهانه دست

غربی‌ها می‌دهد

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با اشاره به طرح مجلس مبنی بر لغو اجرای پروتکل های الحاقی آژانس گفت: ما مشکلی با نظرات های NPT نداریم بلکه می خواهیم پایبندی داوطلبانه خودمان به اجرای پروتکل های الحاقی آژانس را لغو کنیم . به گزارش اقتصادسراسر آمد به نقل از ایسنا، نماینده مردم تربت جام و تایباد و باخرز در مجلس بیان کرد: چنانچه ما از NPT خارج شویم ، این بهانه ای می شود برای کشور های غربی که ما می خواهیم فعالیت های مربوط به ساخت سلاح اتمی، انجام دهیم، لذا این تصمیم نه در دستور کار مجلس است و نه به نظر من سیاست رسمی نظام است و بی فایده هم هست، کما اینکه مقام معظم رهبری، به عنوان بالاترین مقام سیاسی و مذهبی ما نیز بارها به صراحت اعلام کردند که ساخت سلاح شیمیایی در فعالیت های دفاعی ما هیچ جایگاهی ندارد، همچنین مقامات رسمی کشور ما از جمله رئیس دولت و وزیر امور خارجه نیز بارها بر عدم تمایل ایران نسبت به ساخت سلاح های هسته ای تاکید کردند.

رحیمی جهان آبادی در خصوص پیشنهادات برخی نمایندگان مبنی بر خروج از NPT خاطر نشان کرد: البته نمایندگان مجلس شورای اسلامی، طبق قانون آزاد هستند که اظهار نظر کنند و طرحی را در صحن ارائه دهند . اما در عین حال من فکر می کنم خروج از NPT در دستور کار سیاست رسمی نظام نخواهد بود چرا که ما اصلا با NPT مشکلی نداریم و مشکل ما با ز یاده خواهی های آژانس و سیاسی کاری هایی است که دارد انجام می دهد و مجلس عدم اجرای پروتکل الحاقی را مدنظر دارد و کمیسیون امنیت روی این موضوع متمرکز شده است .

عضو کمیسیون امنیت و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی همچنین تصریح کرد: ما عملا با بحث های مربوط به توقف در پایبندی داوطلبانه به اجرای مفاد پروتکل الحاقی ، در حال اعلام پایان برجام هستیم و دیگر چیزی از برجام باقی نمانده، ما در قالب برجام یکی سری از تعهداتی را پذیرفتیم و به تعهدات خود پایبند هم بودیم اما به هیچ کدام از حقوق خود در برجام دست پیدا نکردیم و طرف غربی خلف وعده کرد .

وی ادامه داد: ما چهار مرحله از محدودیت هایی که در برجام پذیرفته بودیم را لغو کردیم و آخرین تعهدی که در قالب برجام داشتیم، همین بحث اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی بود که در حال حاضر طبق تصمیمی که مجلس به درستی گرفته و طی اقدام قاطع کمیسیون امنیت ملی، در حال لغو این تعهد نیز هستیم که این تیر خلاصی است بر پیکره برجام و برجام دیگر معنا و مفهومی در سیاست خارجی ما نخواهد داشت .

پنج شنبه ۵ تیر ۱۳۹۹ - شماره ۸۱۱

توقف اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی با ارائه طرح دوفوریتی

نایب رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اظهار داشت: اعضای کمیسیون تصمیم معتقدند می توان طرح توقف اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی را به صورت دو فوریتی ارائه کرد. به گزارش اقتصادسراسر آمد به نقل از خانه ملت، عباس مقتدایی با اشاره به جلسه عصر روز سه شنبه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، گفت: در این نشست به اتفاق آرا تصمیم گرفته شد با همکاری سایر نمایندگان طرحی تدوین شود که بر اساس آن اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی

توسط جمهوری اسلامی ایران متوقف شود. رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در ادامه تصریح کرد: همچنین بیانیه ای به تصویب اعضای این کمیسیون رسید که براساس آن کمیسیون امنیت ملی ضمن رد قطعنامه شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی علیه ایران بر این نکته تاکید می کند که بیشترین همکاری را با آژانس داشته ایم اما کمترین امتیاز حاصل شده است و تداوم این روند تضمین کننده منافع جمهوری اسلامی نیست.

.....
نخلستان های جنوب کرمان در تصرف سوسک حنایی خرما

عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس گفت: سوسک حنایی خرما بخش زیادی از نخلستان های جنوب استان کرمان را در بر گرفته است که امیدواریم وزارت جهاد کشاورزی اقدامات مؤثر ثمری برای حل این مساله داشته باشد. به گزارش اقتصادسراسر آمد به نقل از خانه ملت، دبیح الله اعظمی ساردویی عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس در خصوص خسارات آفت سوسک حنایی خرما به باغداران جنوب استان کرمان، گفت: سوسک حنای خرما حدود ۲۵ سال قبل از پاکستان وارد سراسران شد و در آن مقطع زمانی آقای کلاتری وزیر وقت جهاد کشاورزی به صرف هزینه بسیار زیاد و اقدامات میدانی مانع از گسترش این آفت شدند.نماینده مردم جیرفت و عنبرآباد در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه متأسفانه بعد از گذشت چند سال مجددا سوسک حنایی خرما وارد استان سیستان و بلوچستان و بخش هایی از استان کرمان شد، تصریح کرد: قرنطینه در زمینه کشاورزی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است اما در کشور ما به این موضوع توجه نمی شود.

.....
تدوین پیش نویس طرح ساماندهی بازار مسکن در هفته آینده

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی از تدوین پیش نویس طرح ساماندهی بازار مسکن در هفته آینده خبر داد. به گزارش اقتصادسراسر آمد، سیداحسان خاندوزی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در پیام تویتری خود از برنامه ریزی نمایندگان مجلس برای تدوین طرح ساماندهی بازار مسکن خبر داد. متن توثیت این نماینده به این شرح است:توقتی دولت از مدیریت بازار مسکن ناتوان است، مطالبه به مجلس سرازیر می شود. به ابتکار برخی نمایندگان جوان و مرکز پژوهش ها، دو نشست داشتیم. پیش نویس طرح، در هفته آتی تهیه خواهد شد.سال ها کوتاهی در حوزه عرضه مسکن، فقدان بانک اطلاعاتی، نداشتن سیاست اجاره و البته نقدینگی میوه تلخی دارد.

.....
مبارزه ریشه ای با فساد نیازمند اصلاح قوانین است

نماینده مردم میناب و جاسک در مجلس شورای اسلامی گفت:مجلس باید برای مبارزه با فساد و مقصد برخی ساختارها، رویه ها و مقررات فسادزا را که فرصت رانت و سوء استفاده ایجاد می کنند، اصلاح کند. به گزارش اقتصادسراسر آمد به نقل از خانه ملت حسین رئیسی، با اشاره به هفته قوه قضائیه گفت: این حسین را به رئیس قوه قضائیه، تمامی قضات و کارکنان دستگاه قضایی کشور که در جهت تحقق عدالت و قطع ریشه فساد تلاش می کنند، تبریک عرض می کنم.نماینده مردم میناب و جاسک در مجلس شورای اسلامی، اقدامات دستگاه قضایی کشور را در مسیر مبارز با فساد را مطلوب ارزیابی کرد و افزود: حرکاتی که پس از حضور آیت الله رئیسی در دستگاه قضایی آغاز شده ستودنی است. مجلس هم باید برای مبارزه با فساد و مقصد برخی ساختارها، رویه ها و مقررات فسادزا را که فرصت رانت و سوء استفاده ایجاد می کند، اصلاح کند. گاهی ممکن است مبارزه با مقصد به عنوان معلول انجام شود، اما نسبت به مبارزه با فساد به عنوان علت اصلی بی توجهی شود. بنابراین برای مبارزه ریشه ای با فساد باید برخی از قوانین اصلاح شود.